

НАПРЯМ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Моргун Катерина Володимирівна

аспірант,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-498-9-13>

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільське господарство України відіграє провідну роль у розвитку світової економіки, адже від цього залежить продовольча безпека світу. Не дивлячись на те що в країні тривають військові дії Україна залишається провідним виробником та постачальником продукції зернових та олійних культур і плодів. У 2023–2024 рр. український експорт склав 57,5 млн т. зернових та олійних. Щоб і надалі розвивався агропромисловий комплекс необхідно впроваджувати цифрові технології в сільськогосподарське виробництво. Цифровізація означає поступове перетворення та впровадження цифрових технологій які швидко генерують, обробляють та передають інформацію. В економічній сфері це дає нові можливості, впливає на розвиток підприємництва, отримання інформації та нові моделі управління. Використання цифрових технологій в сільському господарстві призведе до зростання продуктивності, зменшення витрат та підвищення якості продукції [4].

Цифрові технології можуть впливати на ефективність багатьох бізнес-процесів, планування сільськогосподарських операцій, фінансування, оброблення інформації, моніторинг та формування

звіту. Такі технології можуть бути впровадженні в різні етапи виробництва, як в обладнанні так і в обробці та аналізі виробництва.

Основні види цифрових технологій які застосовують в сільськогосподарських підприємствах в Україні є наступні:

- сучасні електронні картографічні системи (використання цифрових моделей рельєфу та карт);
- система моніторингу технопарк (GPS-трекінг);
- використання дронів (аналіз ґрунту, хімічна обробка, охорона врожаю);
- система автоматизованої аналітики та планування (паспорт поля);
- інноваційні ферми (автоматизовані мініферми);
- використання мобільних додатків і смартфонів;
- засоби моніторингу якості продукції;
- системи управління та комунікації з персоналом, клієнтами та партнерами.

У зв'язку з цим основним завданням впровадження цифрових технологій в економіку АПК є:

- перехід до цифрових технологій, використання методів точного землеробства яке підвищить продуктивність праці;
- інтеграція даних потоків що допоможе глобально планувати та використовувати штучний інтелект;
- створення банк знань та технологій відповідно до специфіки виробництва сільськогосподарської продукції в кожній області;
- створення механізмів та заходів для впровадження цифрових технологій в діяльність сільськогосподарських підприємств;
- спостереження за рухом сільськогосподарської продукції на всіх стадіях виробництва;
- впровадження різних цифрових технологій вітчизняного виробника;
- просування різних торгових онлайн-платформ для просування сільськогосподарської продукції;
- створення пропозицій щодо різних рекомендацій та нормативно-технічних вимог для переходу на цифрові технології;

- створення стандартів виробництва продукції із міжнародними стандартами для експорту на міжнародний ринок [3].

За результатами дослідження введення цифрових технологій в сільському господарстві приведе до підвищення продуктивності праці та зменшення витрат. Впровадження новітніх технологій дозволить надавати допомогу з різних сільськогосподарських питань які можуть виникати будь-коли і в будь-який час.

На сьогоднішній день виділяють наступні технології які впроваджують агровиробники:

- Інтернет речей (IoT);
- Робототехніка;
- Штучний інтелект;
- 5G;
- Блокчейн;
- Edge Computing [1].

Таким чином віділяють основні переваги впровадження цифрових технологій в сільськогосподарське виробництво:

- покращуються умови праці;
- прозорість в постачанні, виробництві та реалізації продукції;
- покращується якість продукції;
- підвищується ефективна діяльність підприємств;
- підвищення екологічної стійкості шляхом оптимізації використання ресурсів.

В свою чергу серед цього є і проблеми впровадження цифрових технологій:

- використання застарілого обладнання та технологій в малих та середніх підприємствах;
- незацікавленість персоналу в впровадженні нових технологій;
- відсутність впровадження сучасних обладнань та техніки на малих та середніх підприємствах;
- відсутній доступ до спеціалізованих ресурсів, де можна отримати інформацію;

- відсутній чіткий механізм впровадження цифрових технологій;
- відсутні державні та регіональні заходи підтримки агровиробників.

Новітні технології здатні не тільки задовольнити потреби у виробництві, а й є передумовою їхнього розвитку. Впровадження цифрових технологій дає можливості щодо управління бізнес-процесами з використання інформаційних технологій для керування управлінської діяльності та досягнення стратегічних та операційних цілей підприємства. Вченими було доведено, що комплексна цифровізація сільськогосподарських підприємств дозволить знизити витрати на 23%. За рахунок впровадження цифрових технологій можна знизити роздрібну ціну сільськогосподарської продукції. Близько 80% ціни припадає на посередницькі структури, а новітні технології дозволять пов'язувати потреби споживачів продукції з можливостями виробника і відфільтрувати зайві операції та їх дублювання [2].

Впровадження цифрової економіки в сільськогосподарські підприємства дасть змогу зберігати велику кількість даних, обробляти їх, аналізувати та ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення, що сприятимуть зменшення витрат отримання прибутку та підвищення конкурентоздатності сільськогосподарського виробництва. Новітні технології сприяють зростанню привабливості праці в сільській місцевості, збільшення молоді, сприятиме сталому розвитку сільській території.

Література:

1. Горобець Н.М., Хомякова Д.О., Старикова Д.О. Перспективи використання цифрових технологій в діяльності аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8521> (дата звернення: 28.04.2025).
2. Свиноус І.В., Гаврик О.Ю., Ткаченко К.В., Микитюк Д.М., Семисал А.В. Сучасний стан та проблеми впровадження цифрових технологій в практику діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інвестиція:*

практика та досвід. 2020. № 15–16. С. 35–39. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.15-16.35>

3. Череп О.Г., Нагасць С.В., Веремеєнко О.О., Семібратова Є.С. Впровадження сучасних цифрових технологій в аграрному секторі. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 1 (271). С. 133–139 DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-271-133-139>

4. Юрчук Н.П., Кіпоренко С.С. Особливості використання цифрових технологій в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 3 (36). DOI: <http://doi.org/10.32782/easterneurope.36-17>